

Pål Mitsem

Fra: Pål Mitsem <mitsem@mitsem.no>
Sendt: onsdag 25. april 2018 13.57
Til:
Emne: STAVANGER TURISTFORENING 150 ÅR

Stavanger Turistforening er 150 år. DNT (Den Norske Turistforening) og STF (Stavanger Turistforening) er viktige og flotte foreninger som gjør en fantastisk innsats på mange felt. Jeg meldte meg selv som medlem for mange år siden etter at jeg og min kjære kone hadde gjort et nokså mislykket forsøk på å bestige Besseggen - vi måtte snu omtrent halvveis fordi vi måtte etterlate hunden i bilen og ikke turte å la den være alene lenger.

Jeg har senere deltatt i mange hyggelige møter i STF. Det er sikkert ingen som har fremmet flere forslag til årsmøtet i STF enn meg. Ingen har fått mer enn én stemme - min egen. Jeg har også ved én anledning tilbudt meg å spille trekkspill på et julearrangement. Det passet dessverre ikke. Kanskje det var best, sånn.

Likevel, DNT og STF er flotte organisasjoner, som fortjener all den ros og anerkjennelse de sikkert vil få.

Dette var også mitt utgangspunkt da jeg med interesse bladde gjennom festskriftet - boken «Streif gjennom historien», som er utgitt i forbindelse med 150 års jubileet til STF.

Et par kommentarer må jeg likevel komme med, hvis jeg får lov og avisen tillater det:

At festskriftet konsentrerer seg om det gode som er gjort gjennom 150 år er naturlig. Jeg hadde vel ventet at man også nevnte et par tilbakeslag, og ikke bare at man ikke kom så langt man hadde håpet i striden om utbygging av vannkraft og vindkraft. Det kunne også vært grunn til å minnes større ulykker som har skjedd ved hyttene til STF.

5 skoleelever omkom i et snøras 10. februar 1980 på vei fra Taumevatnhytta til STF til Sirdal. 4 tyske skiturister frøs ihjel i februar 2011 ved Taumevatnhytta som de hadde overnattet på, og prøvde å komme tilbake til da de måtte gi opp, 1,5 km fra hytta (og 800 m fra en annen hytte, Osleget).

Skredulykken kunne ingen bebreide STF for. Dessverre var STF med på å skape forutsetningene for ulykken med de tyske skituristene som omkom i 2011. På det tidspunktet var hyttene til DNT, og antakelig også Taumevatnhytta (hvilket jeg aldri har fått bekreftet, men det har heller aldri blitt tilbakevist) med posisjonen i UTM.

UTM er et særegent koordinatsystem som ble utviklet av Wehrmacht under krigen for å bedre presisjonen av kanonild. (Det har sammenheng med det mange vet, at en linje med en viss vinkel fra horisontalen eller vertikalen mellom to punkter på et kart i vanlig lengde og bredde danner en lett bue i terrenget, og det kunne man ikke ha når kanonene skulle fyres av). Av uransakelige

grunner valgte det norske Kartverket å utgi vanlige landkart i Norge i UTM, og «midlertidig» fra 1972 bare i UTM. Det midlertidige har blitt varig, og Kartverket gjør så godt de kan for å påvirke andre til å bruke UTM. Hyttene til DNT var merket i UTM langt inn i vårt århundre. Et forslag fra meg til årsmøtet i SFT i 2014 om å merke hyttene i vanlig lengde og bredde kom aldri til avstemning, fordi det inkom noen dager for sent. Før neste årsmøte hadde DNT endret praksis, og et var da ingen grunn til å ta saken opp på nytt.

Lesere av lokale aviser som har god hukommelse, husker kanskje at jeg i januar 2006 ga roverspeiderne i Sirdal råd om å ta ned de såkalte nødplakater som de ubedt hadde spikret opp på alle hytter i Sirdal med posisjonen i UTM, og erstatte dem med skilt i vanlig lengde og bredde. Det er det man har på mobiltelefonen, og hvem har ikke det i dag? UTM har man bare på helt spesielle mobiltelefoner! Da jeg tok dette opp i 2006 var det mange som hadde mobiltelefon - i dag gjelder det vel nesten alle. Det ble et voldsomt spektakkel, der roverspeiderne fikk støtte av mange, også av de som burde vite bedre (som Hovedredningssentralen). Etter at jeg hadde fått mitt pass påskrevet, ble det satt strek for debatten. En timelærer på NTH fikk dog lov å gjenta sin utskjelling av meg i et nytt innlegg der han betegnet meg som en uvitende dilettant (og igjen utstyrte seg med en misvisende professortittel).

Jeg har redegjort nærmere for ulykken i mitsem-blogg.com under «Nisselandet Norge/20170103 På tide at noen gjør noe med Kartverket», der jeg konkluderer med at etterforskningen av ulykken var en skandale, og at alt tyder på at bruken av UTM var direkte årsak til ulykken.

Jeg har senere kjempet en ensom kamp, for å bruke et uttrykk som noen liker å klistre på meg, for å få Kartverket til å slutte med UTM. Det eneste jeg har oppnådd, tror jeg, er at DNT og STF, har gått over til vanlig lengde og bredde for sine hytter. Jeg har også et håp om å få Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap til å slutte med kart i UTM før bruken av UTM forårsaker en ulykke i en redningsoperasjon.

STF kom også særdeles uheldig ut i saken om gangvei langs stranden ved Gausel. SFT hadde en formann som var grunneier og redaktør i en herværende avis, og hun ga uttrykk for at hun ikke kunne skjønne hvorfor folk skulle gå akkurat der!

Formannen ble raskt og etter eget ønske byttet ut med én som ikke så noen grunn til at Gauselstraen skulle behandles på en annen måte enn andre strandstrekninger i Stavanger. Det var i år 2011. Siden den gang har det ikke skjedd noe med saken. D.v.s., det har skjedd en hel del: Gangveien som i år 2011 var åpen og benyttet, med flere hull i steingjerdene ned mot stranden for gangveien, har blitt effektivt tettet igjen. Hullene i steingjerdene er tettet igjen. Gress er plantet der gangveien gikk. Det har skjedd uten noen som helst reaksjon fra STF eller andre.

Et forslag fra meg til årsmøtet i STF - det var vel også i år 2014 - om å etablere en liten komité som kunne samle faktiske opplysninger om bruken av gangveien (og fotografier/filmer og

intervjuer) , samt å ta opp med kommunen om grunneiere uten videre kan stenge allmenhetens bruk av en gangvei der allmennheten har bruksrett fra alders tid falt, mot én stemme. Det smalt nok i flere champagnekorker ved Gauselstraen da. Det bli spennende å se hvordan saken står hvis og når kommunen gjør noe med saken, med eller uten påvirkning fra STF.

Det har jo ellers falt i min lodd å argumentere siden år 1995 for at Rogaland, og særlig Forsand og Sandnes, bør utnytte de enorme muligheter som ligger i bygging av en gondolbane fra Eiane sør for Lysefjorden til Rygertoppen; toppen av Neverdalsfjellet, 210 m sørvest for Prekestolen og 100 m høyere enn denne. Gondolbanen kan hverken sees eller høres fra Prekestolen, som blir forbundet med en kort og lett sti opp til Rygertoppen og fjellstasjonen. Da jeg først tok det opp var det som et motforslag til idéen om en heis inne i fjellet opp til Prekestolen, som var fremsatt av Jan Johnsen. På Rygertoppen, i tilknytning til gondolbanen, kan man få Norges flotteste restaurant, med utsikt til fjellheimen rundt og til Stavanger i vest, Egersund i syd og Bømlo i Nord. Ved basestasjonen på Eiane kan vi få Norges største campingplass og en stor havn for cruisebåter og fritidsbåter i alle størrelser. Det blir et selvfølgelig reisemål for 250.000 cruisebåtturister, som i dag ikke har tid til å gå stien opp, og for deltakere på alle årsmøter, konferanser og utstillinger som vil bli lagt til Stavanger på grunn av gondolbanen.

Jeg har oppfordret STF og de som har med Lysefjorden å gjøre til samarbeid om saken, og har også fremmet forslag til årsmøtet i STF om at de skulle utpeke etpar personer til å delta i planleggingsarbeidet, men forslaget falt. Jeg trenger sikkert ikke å oppgi stemmetallet!

Kort sagt, samarbeidet mellom meg og STF har ikke vært uten skjærmysler.

Likevel: Gratulerer hjerteligst med 150 gode år. Slik jeg ser det, er det mye å samarbeide om i de neste tiår.

Pål Mitsem, Randaberg